

İMAN HAYÂSIZ KALAMAZ

Nureddin Yıldız Hocaefendi'nin 21.10.2007 tarihli (17.) Hayat Rehberi dersidir.

Bismillahirrahmanirrahim Elhamdülillah Vesselatu vesselamu ala Rasulillahi ve bead.

Değerli kardeşler,

Bu Ümmet, topraklarından ve şahsiyetinden çok şeyler kaybettiği bir çağı yaşıyor. Maalesef topraklarımız, bizden başkalarının istediği gibi kullandığı, bizim kullanamadığımız topraklar oldu. Ama sadece topraklarımız değil, manevi kimliğimizi oluşturan çok şeylerden de değer kaybettik. Biz, cihat ruhu taşıyan bir Ümmettik. Cihat ruhumuz törpüledi. Biz, infak düşüncesi olan Allah için harcarken zevk alan bir ümmettik. Törpüledi. Harcayamıyoruz. Biz, dünyaya tenezzül etmeyen, kat kat yığmayan bir ümmettik. Kapitalistlerden daha dünyacı olduk. Kaybettik, enerjimizi kaybettik. Biz, cemaat ümmetiydik. Camide cemaattik. Kurban keserken bile yedi kişi birleşip kesen bir ümmettik. Bireyci olduk. Herkesin kendisini düşündüğü, cemaatini düşünmediği bir mantık içimize sindi. Eriyoruz, kitle olarak büyüdüğümüz ama yapı olarak eridiğimiz bir zamana rastladık. Bu zaman öyle. Camilerimiz çoğaldı, ezan sesleri kat kat yükseldi. Caminin dibine kadar müezzinin sesi giderdi. Şimdi mahalleler ötesinde ses duyulabiliyor ama o ezana icabet edenlerin sayısı azaldı. Ezanın duyulmadığı zamanlarda camiler doluyordu, şimdi ezan yatak odalarında yastığımızı rahatsız edecek kadar gür geliyor. “Hayyealessalah” deyince müezzin, geliyorum diyen bulunamıyor. Bu bir kayıptır, zarardır. Dileriz, biz yeni nesil olarak bu zararın neresinden dönersek kar edeceğiz mantığıyla inşallah, asıl kimliğimize, gerçek kimliğimize doğru bir dönüş yapmayı Allah’ın bize nasip etmesini diliyorum.

Kardeşler,

Kaybettiğimiz, bize ait, bu Ümmet’e ait değerlerden birisi de hayâ değeridir. Buna Türkçe, utanmak da diyebilirsiniz. Bu Ümmet, başta peygamberi olmak üzere aleyhisselatu vesselam, utangaç, hayâlı bir ümmetti. Hayâlı bir ümmetiz. Ashabı kiramın büyüklerinden Ebu Said’il Hudri radiyallahu anh, Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in hayâsından, utanmasından söz ederken, bakınız nasıl tarif ediyor. Büyük bir sahabi, senelerce peşinden gittiği, adım adım izlediği peygamberinin hayâ duygusunu tarif ederken bakın ne diyor: Peygamberimiz aleyhisselatu vesselam evlilik çağına gelmiş bir genç kız kadar hayâlıydı, diyor. Tekrar tarifini okuyalım: Evlilik çağına gelmiş bir genç kız kadar hayâlıydı, diyor. Kim böyle diyor? Ebu Said el-Hudri radiyallahu anh. Ashabın büyüklerinden. Burada iki tane incelik var. Birincisi; bir sahabi peygamberinin hayâsından söz edecek. Onu çok hayâlıydı diyecek. Nasıl tarif ediyor? Evlilik çağına gelmiş genç kız gibi hayâlıydı diyor. Burada hem peygamber aleyhisselamın hayâsı tarif ediliyor hem de hayânın abidesi, zirvesi o sahabinin gözünde kimmiş? Evlenecek çağa gelmiş genç kızlar, peygamberin kalıbını dolduracak kadar hayâlı olurmuş demek ki. Delikanlı kızlardan söz etmiyor. Hayâ abidesi kızlardan söz ediyor.

Kardeşler,

Babasının önünde ayak ayaküstüne atıp evleneceği delikanlıyı tarif eden kızların bulunduğu, başörtülü kızların bulunduğu, giydiği pantolon çıplaklığa rahmet okutacak kadar müstehcen bulunan ama başında başörtü bulunduğu için Müslüman, İslamcı kızlardan sayılan bir neslin geçmişindeki kızları tarif ederken sahabi, peygamberin kimliğini dolduracak kadar kaliteli, üstün bir hayânın sahibi olduklarından söz ediyor. Benim peygamberim çok utangaçtı, çok hayâlıydı. Evlilik çağına gelmiş genç kız gibi diyor. Subhanellah. O kızlar ne âlem kızlarmış o zaman. Nasıl bir utanma, hayâ duygusuna sahipmişler ki büyük bir sahabi, âlemlere rahmet bir peygamberi tarif ederken onları örnek

gösteriyor. Ne gibi? Biz bir şeyin çok tatlı olduğunu anlatmak için ne yapıyoruz? Bal gibi, diyoruz. Baldan daha tatlı bir şey bilmediğimiz için bal gibi diyoruz. Bal gibi tatlı olmuş, şerbet olmuş, diyoruz. Sahabi de utanmakta, hayâda genç evlilik kızı kadar hayalî bir nesne tanımadığı için peygamberini bal gibi armut dediğimiz zaman biz balı en üst noktadan tarif ediyoruz o da peygamberinin hayasından söz ederken evlilik çağına gelmiş genç kız kadar hayalîydi diyor. Gerçekten öyleydi şüphesiz. Benim peygamberimden daha hayalî daha utangaç daha edepli bir insandan mı yarattı Allah? Elbette öyle. Ama sahabenin bu sözü çok vurucu arkadaşlar. Armudu bala benzetiyorum ben, inciri bala benzetiyorum bal gibi incir diyorum daha tatlı bir şey bilmiyorum. Sahabi de utanmakta, hayâda genç kızdan daha değerli birisini bilemiyor. Peygamberini ona benzetmek zorunda kalıyor. Ah Ebu Said. Ah Ebu Said. Gelsen de genç kızların, seksen yaşında dedelerinin önünde saçlarını nasıl taradığını görsen, hayâ perdesinin nasıl paramparça olduğunu bir görsen, damarlarımızın nasıl çatladığını görsen, neyi nasıl benzeteceğini şaşırır herhalde. Allah onlardan razı olsun. Benim peygamberim hayâlîydi, genç kızlar gibi. Şu ne enteresan bir deyim arkadaşlar. Ne enteresan deyim. Sahabiler gelmişler, bir benzetmeye daha dikkat ediniz: Ya Rasulallah, demişler, bu kızlara nikah kıyacağız, tamam istiyor musun, razı mısın, çit çıkarmıyorlar, ses çıkarmıyorlar. Tamam, nikahın kıyılacak evet de, diyoruz ses çıkarmıyor. Buyurmuş ki: Elbette, evet demeye utanır onlar. Sustular mı evet demektir o, buyurmuş. Subhanallah, subhanallah. On iki yaşında kızlar, evleneceği damat adayını tarif ediyorlar, kompozisyon yazıyorlar şimdi. Onun zamanında ise evet dedirtmiyorlarmış kızlara, da sıkışmışlar bu evet demiyor nikâh nasıl kıyılacak, sormuşlar, tabi genç kız evet demeye utanır, buyurmuş. Utanır tabi. Şimdi kardeşler ne hale gelmiş bulunuyoruz, bin tane insanın ortasında gelinlikle teşhir etmezsen beni evlenmem diyor. Hayâya bak, hayâya bak. Şimdi çarşafını giymekten utanıyor kızlar, gömleği, entarisi annesininkine benzer diye utanıyor, annesi çarşafı/tesettürlü diye onunla sokakta beraber yürümekten utanıyor, Peygamber aleyhisselamın Medine'sinde ise kızlar “ Evet bu adamla evlenebilirim” demeye utanıyorlardı da, Allah'ın şeriatı çare getirmiş; evet demelerine gerek yok, sustular mı evet demektir, demiş. Arada muhteşem bir fark var arkadaşlar. Biz bu hayâ damarlarımızı çatlatmamalıydık. Bir sahabi öbür sahabiye tartışıyorlar da, nasihatte diyor ki: “Ya utanmıyor musun,” diyor, “Müslüman utanır biraz” böyle bir nasihat ediyor. Kim bilir aralarında ne tartışma var, Efendimiz aleyhisselam oradan geçerken bu konuşmaya muttali olmuş, cevap olarak öbür sahabinin cevabını beklemeden buyurmuş ki: “ Tartışmayın, tartışmayın” buyurmuş. “hayâsı olmayanın imanı da yoktur” demiş.” Tam tartışmayın.” buyuruyor ki, hayâ ile iman aynı noktada dururlar, biri gitti mi öbürü gider. İkisi paralel bağlı birbirine. Hayâsız bir Müslüman asla olamaz. Babası arkadaşı gibi konuşan Müslüman olamaz arkadaşlar. Baba önünde anne önünde dede nene önünde edebi olmayan Müslümanlık iddia edemez. Nüfus kâğıdında yazar ona bir itirazım yok. Ama peygamberi ne diyor onun aleyhisselatı vesselam, hayâ ile iman beraberdirler, diyor, biri gitti mi öbürü de gider. Yüzü kızarmayan, utanmayan, dün gelecektin nerdeydin dün, dendiğinde hiçbir şey olmamış gibi, “Valla gelemedik, çok yoğunduk” diyen, bunun için özür dilemeyen, el öpmeyen, dün gelmediğine sözünden döndüğüne utanmayan Müslüman'a, Müslüman demiyor, üçte bir münafık diyor peygamber aleyhisselam efendimiz. Çünkü Müslüman verdiği sözde duramadı mı, bunun için ağlar, sızlar, hayâ eder, haya damarı çatlar onun. Hayâ imanımızın en büyük kan pompacısıdır arkadaşlar. Kan pompalıyor imanımıza sürekli. Ne kadar hayân utanman varsa o kadar sen Müslümansın. Peygamberim aleyhisselatu vesselam ne buyuruyor: “ Allah benim ümmetimi eninde sonunda affedecek” buyuruyor,” kıyamet günü, ancak utanmayıp günahlarını herkese anlatanları affetmeyecek” buyuruyor. “Biz delikanlıyken neydik? Bir bilsen neler yaptık? Peh be... Balta gibi delikanlıydık” diyen o mücahitler var ya, eski günlerini hatırlıyorlar, buyuyor ki Efendimiz aleyhisselam: “ bir Müslüman eski günahlarından, başkasının görmediği günahlarından söz etmeye

başladı mı, Allah buyurur ki: “Kulum, ben bunları kapatmıştım, madem açtın böyle kalsın bu bir daha kapatmayacağım bunu.” buyurur. Çünkü Müslüman hayâsını kaybetti mi Allah’ın gözünde gitti o adam bitti. Zina et, Allah “Gafur-ur Rahim”dir. Kumar oyna, Allah “Gafur-ur Rahim”dir. Yeter ki yüz perdenin yırtıldığını görmesin Allah. Hayâsız Müslüman’a tahammül etmiyor Allah Teala. Zaten Müslüman’ı günahlardan alıkoyanı da hayadır, Allah’tan utanmaktır. Allah’tan utanınca Müslüman zaten günah işleyemez. Kazara onun eli ayağı ufak bir günah işler, kırk kere tövbe eder. Perdesi yırtılmış Müslüman’dan umut yok arkadaşlar. Şu hale bakınız ki, şimdi ihtiyarlar gençlerden söz almak için konuşmasından beş dakika söz alabilmek için yalvarır duruma düştüler. Bir mecliste sekiz yaşındaki ve seksen yaşındaki aynı diyeceğim aynı değil. Çocuk istediği kadar konuşuyor. Bu bir yere takılırsa oyuncağına takılırsa büyüklerde bir kelime yapabiliyorlar. Bu çocukların hatası elbette, ama bunu ayıplamamak büyüklerin hatası. Ne yaptın, dedenin yanında nasıl konuştun sen? Seksen yaşında insanın yanında ağzını nasıl açtın, diyemiyor kimse. Cevabımız ne? Zamane çocukları gevezeler bunlar. Bunlar uzaydan mı düştü? Bu leylek gibi laklaklığı nereden öğrendiler bunlar? Sen de büyüklerin yanında ağzını rahat açtığın için bunlar böyle oldular. Yine ashaptan örnek bulmak zorundayız arkadaşlar: Bir gün sevgili Peygamberimiz aleyhisselatu vesselam Efendimiz bir mecliste otururken ara sıra bilmece gibi şeyler sorardı ashabına. Öyle bir bilmece gibi soru sormuş. demiş ki: Bir taneniz Müslümanı bir ağaca benzetsin. Hangi ağaca benze Müslüman, demiş. Böyle bir bilmece sormuş. Kimi çama benzeri çok güçlü, kimi çınara benzer. Bildikleri ağaçları saymışlar. Kimsenin aklına hurma ağacı demek gelmemiş. Hangisini söylese o değil, o değil, demiş. Kimse bilemeyince buyurmuş ki: Yahu on iki ay yaprağı kurumayan hurmayı görmüyor musunuz, demiş. Müslüman on iki ay mücahittir, taptazedir, hurmaya benzer demiş. Öbürlerinin hep yaprağı dökülüyor, görmüyor musunuz? Müslüman mevsimlik değil buyurmuş. Böyle bir benzetme yapmış Efendimiz aleyhisselam. O mecliste mü’minlerin ikinci halifesi Ömer bin Hattab radiyallahu anh da var. Büyük adamlar var, oradalar. Ömer’in oğlu Abdullah da var, on beş yaşında bir delikanlı o zaman. Meclis dağılmış. Efendimiz cevabını vermiş. Dışarı çıkmışlar. Hazreti Ömer’le oğlu Abdullah eve gidiyorlar. Oğlu demiş ki: Baba, demiş. O hurma benim dilimin ucuna kadar geldi söylemedim, demiş. Ah yavrum, söylesen de Ömer’in göğsü kabarsaydı ya, demiş. Yani oğlu nasıl cevap verdi peygambere. Mutlu olacak. Baba, nasıl söyledim, sen oradaydın, büyükler vardı orada, demiş. Soru soran peygamber ama babası var orada. Babasının yanında nasıl konuşacak? Edep! Edep! Hayâ! Hayâ! Ey göklere çıkmış hayâ! Neredesin sen? O da sahabi. O da sahabi ama babasının önünde konuşamıyor. Resûlullah’ın sorduğu doruya cevap verememiş. Ömer o cevapla göğsü kabarcaktı. Hâlbuki esas göğsünü kabartacak çocuğunda varmış zaten. İki tane çocuk, babaları ölünce amcalarıyla tarla yüzünden, bahçe yüzünden mahkemelik olmuşlar. Amca burası benimdi diyor. Çocuklar babamızı diyor. Çocuklar haklı aslında. demişler o zaman gider Resûlullah’a sorarız bunu aleyhisselatu vesselam. Almışlar amcalarını kollarından tutmuşlar, sürükleyerek Efendimize getirmişler. Efendimiz de mescitte oturuyor. Çocuklar daha içeri girmeden, ya Resûlullah babam ölür ölmez, filanca babam öldü diye, biri diyor ki babam öldü, bu tarlamızı aldı. Lak lak Efendimiz’in önünde konuşmaya başlıyorlar. Efendimiz eliyle işaret etmiş. Susun çocuklar! Susun. Büyüğünüz konuşsun, derdinizi sonra anlatın, demiş. Dinlemiş. Amcalarını azarlamış. Sen bu çocukların arazisine el koydun, demiş. Ver arazisini. Çocuk haklı. Ama konuşmama hakkı da var çocuğun. Konuşması ayıptı. Büyüklerin durduğu yerde konuşmamalıydı.

Kardeşler,

Dilimizin ayıp ölçüleri kayboldu. İsteyen istediğini konuşuyor. Bedenimizin örtülmesi gereken yerleri örtmek ayıp hale geldi.

Adem aleyhisselam cennet gibi bir yerde Rabb'imize asi oldu. Günah işledi. Allah ona ilk ceza olarak ne verdi? Çırılçıplak hale getirdik onları, diyor Kur'an-ı Kerim. Utandı Adem aleyhisselam. İncir yaprağı gibi yapraklarla avretini örttü.

Kardeşler,

Babamız çıplak kalmaktan utandı. Biz giyinmekten utanıyoruz. Ama Adem'in çocuklarıyız güya. O babadan hiç mi damar kalmamış. Hiç mi damar kalmamış. Giyinmeye utanıyoruz. Babamız çıplaklıktan utanıyordu. Bir Müslüman erkeğin, bir Müslüman kadının vücudunu ancak evlendiği karısı, kocasının bilmesi gerekirken, herkes evlenmeden önce boyunu posunu örtülünün de çıplaklığının da bilir hale neden geldi? Hani hayâ ümmeti? Hani edep ümmeti? Hani, hani genç kızlar kadar utanan peygamberin ümmeti kardeşler? Ne kuldandan ne de Allah'tan utanmak kaldı. Allah'tan utanmıyoruz. Yalan konuşurken utanmıyoruz. Verdiğimiz sözden cayarken utanmıyoruz. Dünyanın sonuna geldiğine bakınız arkadaşlar. Seksen yaşında, yetmiş beş yaşında dedeler, on yaşında çocuğunun yanında sigara içmeye utanmıyorlar. Bu çocuğa ilk sigara tohumlarını dede olarak sen veriyorsun. Nasıl utanmazsın?! Nasıl utanmazsın?! Yetmiş yaşında kadınlar, gencecik torunlarının önünde nasıl oje boje sürerler dudaklarına. Nasıl? Nasıl konuşular? Bu çocuklar, bu genç beyinler hayâyı nereden öğrenecekler? Beş yüz kız, beş yüz erkeğin beraberce okuduğu okullarda mı hayâ öğrenecekler? Utanma duygusu nerden gelecek? Dededen, neneden, babadan, annede, abide, dayıdan, haladan, teyzeden öğrenilmeyen hayâ, edep nerden öğrenilecek?

Kardeşler,

Edepsizin Allah katında değeri yok. Hayâsını kaybeden, imanını ayakta tutan şeyi kaybetmiş demektir. Ama hayâsını kaybetmeyen, Allah'tan hiç umudunu kesmesin. Peygamber aleyhisselam Efendimiz, eski ümmetlerden bir örnek veriyor arkadaşlar. Hepimiz kulağımıza küpe edelim. Bunu ders olarak bir kenara yazalım. Bakınız, hangi Allah'ın kuluyuz. Hayâ, utanmak ne kadar değerli şu hale bakınız. Adamın biri, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem anlatıyor, adamın biri vurmuş kırmış. Günah üstüne günahlar, günah üstüne günahlar yaşlanınca bakmış ki umut yok. Çocuklarını toplamış. Çocuklar demiş. Size bir vasiyet etsem, vasiyetimi tutar mısınız, demiş. Buyur baba, demişler. Ben ölünce benim cesedimi yakın, demiş. Külümün bir kısmını denize atın. Bir kısmını toprağa gömün. Bir kısmını da havaya savurun, demiş. Baba nasıl yaparız? E vasiyetimi tutacaksınız, demiş. Allah bana sorarsa niye böyle yaptın, ben diyeceğimi bilirim, demiş. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki: Ölünce adam, dediği gibi yapmış çocukları. Babalarını yakmışlar. Külünün bir kısmını denize savurmuşlar. Bir kısmını gömmüşler. Bir kısmını da havaya savurmuşlar. Külü mülü dağıldı adamın. Allah Teala, o küller dağıldıktan hemen sonra vücudunu toplayıp tekrar yaratmış. Önüne çıkarmış bunu, kulum, demiş. Benden mi kaçacaktın, demiş. Evet, ya Rabb'i demiş. E bilmiyor musun, ben seni yoktan yarattım. Külünü toplayacağımı bilmiyor muydun, demiş. Biliyordum Rabb'im, demiş. Sonunda beni toplayacağını biliyordum ama demiş. O günahlarla utandım sana gelmekten demiş. Hiç olmasın kendi cezamı kendim vereyim düşündüm demiş. Allah Teala da buyurdu ki diyor Efendimiz aleyhisselam. Ben, benden bu kadar utanana ceza vermem, seni affettim, demiş. Hadis arkadaşlar, hadis! Edep çok önemli! Hayâ çok önemli! Sen düğününden önceki gençlik, berduşluk hikayelerini nasıl anlattırısın Allah'ın kapattığı şeyleri. Filen yerde şöyle yapmıştık nasıl dersin?! Allah onları kapattı. Allah'tan utanmak kadar büyük bir haya var mı? Nasıl insan Allah'tan gizlendiğini söyleyebilir ki?

Kardeşler,

Allah'tan utanmak, peygamberinden utanmak kıyamet günü eteklerine yapışacağımız peygamberinden utanmaktan büyük bir meziyet var mı ya? Biz ne kaybetmişiz ya Rabbi! Kudüs'ten önce, Kudüs'ten önce bunu kaybettik biz. Bizim topraklarımızdan önce ahlakımız işgal edildi bizim. Seksen yaşında, doksan yaşında nenesiyle gelini gibi konuşan insanlarımız olması, topraklarımızda siyosnist askerlerin olmasından beter arkadaşlar. Çünkü bu hayasızlığı cezalandırdı da Allah, bu mel'unları başımıza musallat etti. Şu hale bakınız kardeşler! Kur'an-ı Kerim'de Allah peygamberleri anarken: Ey Musa, ey Nuh, ey İbrahim, diye çağırıyor. İbrahim! Musa! Böyle çağırıyor Allah Teâlâ. Lakin Kur'an Peygamber Efendimiz aleyhisselama, Muhammed aleyhisselama inen kitap olduğu halde tek bir yerde dahi "Muhammed" demiyor Allah Teâlâ. "Ey peygamberim, ey Resulüm!" diye çağırıyor. Allah peygamberinin adını anmaya kıyamıyor arkadaşlar. "Muhammed" diye çağırıyor Allah Teâlâ. Nasıl biz la teşbih ve la temsil kendi çocuğumuzu yavrum diye çağırıyoruz, adıyla çağırıyoruz soğuk bir karşılama bu. La teşbih ve la temsil, Allah Teâlâ da ey Muhammed, demiyor hiçbir yerde Kur'an-ı Kerim'de. Ey peygamberim benim, diyor. Ey Resulüm, diyor. Adını anmaya kıyamıyor Allah Teâlâ. Müslüman şefaatine ereceği peygamberinin sakalıyla alay ediyor arkadaşlar. Sakalıyla eğleniyor peygamberinin. Sünnetiyle eğleniyor. Peygamberinin hanımlarının kıyafetini basit görüyor. Kara çarşaf diyor. Allah adını anamıyor o peygamberin, kıyamıyor ona. Müslüman, onun şefaatinin olmasa sırrattan bile geçemeyecek, bırak cennete girmeyi. O peygamberinin önünde haya etmeden sakalıyla, misvağıyla eğleniyor. Odun parçası diyor misvak için. Zemzemini bulduğu zaman o peygamberinin yüzüne gözüne şifa niyetiyle sürecektir yerde ne farkı var bunun, kireçli bir su, diyor. Ama öldü mü herkes rahmetli. Herkes merhum ölür ölmez. Şefaati ya Resûlullah dedin mi geliyor. Alaettin'in sihirli lambası. Gel Alaettin diyorsun geliyor, şefaati ye Resûlullah, diyorsun şefaati ediyor. Nerde edep kardeşler? Nerde edep? Edep bir yerde var. Misafire ezan okundu, camiye gidelim derken hayâ! O zaman utanıyor. O zaman dünürüne denebilir mi hiç hadi camiye gidelim. Siz cemaate gitmiyor musunuz? Böyle Müslümanlık olur mu, desene göreyim! E utanıyor tabi. O zaman utanıyor. O zaman utanmak var. Hayır! Allah'tan ne utanıyorsun. Allah'ın Şeriatından utanacak ne var? Ne ayıbı var Allah Teâlâ'nın. Kur'an'da ayıp bir şey var mı? Namaz kılmak ayıp mı? Çarşaf ayıp mı? Tesettür ayıp mı? Edepli olmak ayıp mı? Konuşmamak ayıp mı? Bir ahlaklı genç bulursa hemen tasmağını takıyorlar: Kız gibi çocuk. Hakkını da arayamıyor. Subhanallah. Edepli olmak da kız gibi olmak oldu. Nerde o kızlar, suskun kızlar da erkekleri ona benzetiyorlar! Öyle bir kız mı kaldı meydanda da, genç delikanlılar edepli olunca kız gibi çocuk konuşmuyor diyorlar.

Kardeşler,

Biz Allah'ın hoşlanmadığı şeylerden utanırız, bir. Peygamberimiz aleyhisselamin sevmediği şeylerden utanırız, iki. Allah'ın iyi kullarının hoşlanmayacağı, ayıp sayacağı şeylerden utanırız, üç. Bunun dışında utanacak bir şeyimiz yoktur bizim. Anamızın çarşafından asla utanmayız. Evimizde koltuklar, mobilya fuarı olmamasından asla utanmayız! Fakirlikten utanmayız! Pejmurdelikten, pis olmaktan, temiz olmaktan utanırız. Fakirlikten eğer utanacaksak, yüz yirmi dört bin peygamberin iki tanesi hariç çulsuz gittiler bu dünyada. Fakir gittiler. Bir Süleyman aleyhisselamla Davud aleyhisselam üzerinde elbise, ikinci elbisesini giyecek kadar zengin olarak öldü. Yüz yirmi üç bin dokuz yüz küsur peygamber fakir gitti bu dünyadan. Utanılacak bir şey mi fakirlik_ Fakirlikten utanmayız! Eski elbise giymekten utanmayız. Elbisemizin ter kokmasından utanırız. Babamızın sakalından utanmayız. Babamızın sakalının bakımsız olmasından, kepek dolu olmasından utanırız. Asla ve asla namaz vakti geldi, yer yarılrsa, gök yarılrsa bu namazı bırakmam, eğer kızınızı da vermeyecekseniz almıyoruz zaten kızınızı, der camiye giderim. Nasıl misafire, dünürlerime namaz vakti geldi demekten utanacağım ben. Böyle utanmak olur mu? Buna hayâ mı denir? Asla! Bir hakkı Allah bana veriyse ondan da utanmam.

Ağabeyim, dayım, halam, nenem benden borç istediği zaman veririm. Bunu da imzalar mısın lütfen, derim. İnsan dayısına senet imzalatır mı? Allah imzalat dedi, imzalatırım tabi. Kur'an-ı Kerim'in en büyük ayeti borç ayetidir. On beş satırdır tam. O da borçları nasıl yazacağımızı, kefil nasıl tutacağımızı gösteriyor. Amca, ben sana bu parayı veririm ama hem bu senedi imzala hem de öbür amcam kefil olsun sana. Yazıklar olsun seni ben büyütmişim okula ben kaybettirmişim nasıl ben. Sen beni okula kaydettirebilirsin Allah da Kur'an'ında "borç yazarken senet alın" diyor." Hem rehin de alın, kefil de alın" diyor. "Rehin de alın diyor, kefil de alın" diyor. Hem de ne diyor biliyor musunuz? "Öyle büyük borçları değil, küçücük bir hurma çekirdeğini bile yazın" diyor bir hurma bir hurmadır. Kavga ederken insanlar bu çok ucuz bir şey diye mi kavga ediyorlar? Çok büyük. Ne olursa olsun alacak değil mi kavga oluyor. E ayıp değil mi amcadan senet istemek billahi ayıp değil hiç ayıp değil. Sonra beş kuruş için amcayla kavga etmek ayıp. Peki amcam senedi ödemedi mahkemeye vereceğim mi? Vereceksin tabi. Ayıp değil mi? Ödememek kadar ayıp değil. Gelip dese ki yeğenim bu senede iki ay daha mühlet ver görüyorsun çok sıkıştık.

میسرة الی فنظرة

Allah Teâlâ buyuruyor ki "imkânınız kadar siz de fırsat verin" diyor. İki ay daha, üç ay daha erteleyin. Tenezzül edip üzerinden aylar geçtiği halde "yeğenim bunu ben ödeyemeyeceğim" diyen amca mahkemeye de veririm, giyotine de gönderirim. Hak haktır. Haktan utanmak yok. Marketten çıktım beş milyarlık alışveriş yaptım, yirmi beş kuruşu eksik verdi. Geri döner bu parayı say, yirmi beş kuruşu ver derim. Yirmi beş kuruştan dolayı değil hak yedirmemekten dolayı. Çünkü benim dinim malını korumak için kavga ederken öldürülene şehit diyor arkadaşlar. Sokağa mal atmak da yok. Hakkımı istemek benim paramı niye vermiyorsun sen kardeşim? Bu kirayı niye ödemiyorsun demek ayıp değil bundan utanmam. Bundan utanmam. Bu kirayı çok düşük yapıyorsun buna zam yap demekten utanmam. Niye gürültü yapıyorsun? Ben uyuyamıyorum, sabah namazına kalkacağım, teheccüde kalkacağım yapmayın bu gürültüyü bu evde demeye utanmam.

Ama çocuğumun yaramazlık yapmasına utanırım. Ona utanırım. Bana Allah uyumak hakkı verdiyse sen beni uyanık bırakamazsın uyandırırın ben de seni uyandırırım. Yapma böyle derim. Ama edebimle yaparım şüphesiz. Konuşma üslubuna dikkat ederim. Ben sabahleyin namaza kalkacağım lütfen çocuklarınıza dikkat edin derim. Bu merdivenlerden çocukları böyle indirmeyin derim. Ama bu merdivenden böyle indirirsen dipte cesedini bulursun bu çocuğun demem. Öyle demem. O Müslümana yakışır bir söz değil. Yani edepsizliği, hayâsızlığı başka bir hayâsızlıkla kapatamam ben. Öyle değil. Ama neye dikkat ederim? Hakkımın yedirilmemesine dikkat ederim. Ben Allah'tan utanıyorum, kullarımdan utanmıyorum. Kullarımdan ne zaman utanırım? Kulluğa yakışmayan bir şey yaptığım zaman utanırım.

Kardeşler, bir önemli konumuz daha var. Hayâsız utanması olmayan bizden tepki görmelidir. Utangaç insanlar da önünde utanılır hale gelmelidir. Bir örnek daha Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem in hayatından hepimiz için çok önemli arkadaşlar. Bunu niye bu son örneği niye vereceğim? Çünkü utangaç, hayâlî insanlar ayıplanır hale geldi toplumumuzda. Kız gibi çocuk ona kız verilmez deniliyor. Demek ki çingirak çıkaran, patırtı kütürtü yapan istediği gibi kız alsın o zaman evlensin. Yani hayâsızlık prim yapmaya başladı. Tesettür de böyle, konuşmak da böyle. Edep çok önemli arkadaşlar. Edepli edebinin karşılığını bizden bulmalı örnekte göreceğiz şimdi. Edebi kıt olan da protestomuzu görmelidir. Sen misafirliğe gittiğin zaman edepli çocuğunu öne çıkar. O görsün ki edepliler hep takdir görüyor, hürmet görüyor. Ağzı boş olan, büyüklerinin önünde nasıl oturacağını bilmeyen yan gelip

ayağını dedesinin burnuna doğru uzatan bir çocuğu da çıkarmam meclise. Arlı o, defolu çocuk o. Defolu bir çocuk o. Büyüklerinin önüne çıkmasın. Buna dikkat edeceğiz.

Kardeşler, Aişe annemiz radiyallahu anha bir olay anlatıyor. Diyor ki Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz evinde oturuyorlardı. Hazreti Aişe annemizin evinde oturuyordu ve otururken de yaslanmış. Oturacağı duvara. Ayağının birini de öbür ayağının üstüne atmış ayağını ayağının üstüne atınca entari, giydiği entari ayağının bir tanesini açar gibi olmuş dizine kadar açılmış. Yani ayak topuğundan dizine kadar olan kısmı açılmış öyle oturmuş oturuyordu. Kapı vurulmuş. Aişe annemiz demiş ki "babam Ebubekir geliyor" demiş. "Gelsin gelsin" demiş. Gelmiş Ebubekir radiyallahu anh. Efendimiz oturmuş, konuşmuş işte öyle istifini bozmamış Efendimiz aleyhisselam. Bir zaman sonra öyle oturuyor Efendimiz. Tekrar Ömer radiyallahu anh gelmiş ona da izin vermiş onunla da konuşmuş. Aynı meclis bozulmadan Osman ibni Affan radiyallahu anh kapıyı vurmuş. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem beklesin demiş. Şimdi birinci gelen kim arkadaşlar? Kayınpederi Efendimiz aleyhisselamın, ikinci gelen? O da kayınpederi. Üçüncü gelen kim? İki defa damat olmuş Efendimiz aleyhisselama. Bir kızını vermiş, o kızı ölmüş. Öbür kızını daha vermiş iki kere damat yani oğlu mesabesinde birisi.

Efendimiz aleyhisselatu vesselam "beklesin" demiş. Eteğini düzeltmiş, normal namaz kıyafeti gibi oturmuş, dizüstü oturmuş "gelsin Osman" demiş gelmiş. Konuşacaklarını konuşmuşlar gitmiş. Aişe annemiz merak etmiş "Ya Resulullah" demiş. "Ebubekir'i çok sevdiğini söylüyorsun, Ömer'e hayransın onlar geldi hiç istifini bozmadın. Damadın senin Osman geldi, Osman'ı böyle çok enteresan karşıladın. Kılık kıyafetini düzelttin, diz üstü oturdun." Buyurmuş ki "Aişe bir insan ki gökte melekler o insandan utanırlar, bizim de utanmamız lazım" demiş, bizim de utanmamız lazım. Sonra buyurmuş ki "Miraç gecesinde melekler Osman'dan söz edilince hep utanıyorlardı" demiş.

Kardeşler, kardeşler Osman'a günün birinde radiyallahu anhum cemian demişler ki "senin için Aişe böyle diyor, hangi huyundan dolayı senden utandı Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem? Namazsa Ebubekir belki senden iyi kılıyor, adaletse Ömer onun logosu zaten neyin olabilir senin?" Valla bilmiyorum" demiş. "Ama ben Müslüman olduğum günden beri ayakta yıkanmadım hiç" demiş. Niçin? Oturup böyle büzülmüş leğene oturan çocuk gibi oturup böyle yıkanmış "çıplakken Allah'ın beni görmesine utandım" demiş. Kızıyla beraber havuzda yüzen babalara ithaf olunur, ithaf olunur. Geniş eşofmanla yüzüyordur tabi. Tabi. Belki haram değil ama Osmanlık böyle değil.

Kardeşler Kudüsümüz kayboldu, bunun için matem tutmak hakkımızdır. Şu hayâmız için de kaybolan hayâmız için de matem tutalım. Kudüs'ten aşağı bir değerimiz değil bu. Bu hayâyı nerelerde evvela Allah'ın gördüğü her yerde hayâlî olacağız. Allah nerede görüyorsa orada hayâ sahibi olacağız. İnsan meleklerden utanmalı kardeşler. Sağımız solumuz melek dolu bizim. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem "yatak odasında çamaşır değiştirirken fazla uzatmayın bu işi" diyor. "Melekler rahatsız olur bu görüntünüzden" diyor. Melek sana bakmaya utaniyor, sen kendinden utanmıyorsun. Allah'ın ve meleğin olduğu her yerde hayâlî olmak zorundayız, Müslüman budur. İman bunu gerektiriyor. Artı yaşça, ahlakça bizden üstün insanlarla kesinlikle hayâlî olmak zorundayız.

Ashabı Kiram'la Mescidi Nebi'de Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem oturlarken işte oturmuşlar biliyorsunuz çakıl Efendimiz aleyhisselamın mescidi çakıl. En son yıllarda çakıl döşenmiş daha önce de çamurdu hep zaten. Ashabı Kiram'ın henüz iman etmemiş olan Evs Kabilesi'nden işte kabile ağası diyelim şimdi bizde nasıl ağalar var öyle birisini Efendimiz uzaktan görmüş. "Bu kim?" demiş. "Filanca ağa, Ya Resulullah" demişler. "E ne haliniz böyle?" demiş. Hem ağamız diyorsun hem

de ayağa kalkmıyorsunuz kalkın" demiş. Kalk. "Sizin büyüğünüz değil mi bu?" demiş. Kalkmış. Kendisi de kalkmış, yaşlı başlı ihtiyar çünkü kalkmış. O da şaşırmış, bunlar niye kalktılar bana diye. Efendimiz aleyhisselam "gel buyur" demiş. Gelmiş bakmış ki Efendimiz yer çakıl, çakıl yer. Çıkarmış giydiği ridasını, rida; cübbe gibi bir şey. Kolları olmayan cübbe demek. Çıkarmış onu dörde katlamış çakılların üstüne koymuş. "Böyle otur, böyle otur yaşlısın sen" demiş. Adam Müslüman değil ama. Fakat yaşlı. Fakat bu ne sonuç doğurmuş? "Ey Muhammed" demiş. "İman etmeden oraya oturulmaz" demiş," iman edeyim öyle oturayım" demiş.

Arkadaşlar, yirmi kişilik bir yerde çakı gibi delikanlılar koltuklara oturmuşlar, yaşlılar oturacak yer bulamıyorlar. Peygamberi Müslüman olmayan yaşlıya da hürmet ediyor. Ahlak bu değil ki, hayâ bu değil ki. Elbette, gençler dedelerinin yanında yaşlıların yanında hiç oturmasın mikrop kaparlar böyle değil o değil. Oturacaklar. Ama hürmet etmesini bilecekler. Konuşmasını bilecekler. Seviyelerini bilecekler. Haklarını bilecekler, vazifelerini bilecekler öyle oturacak. Biz edep ümmetiyiz. Hayâ ümmetiyiz. Allah'a karşı hayâmız var, meleklerle karşı hayâmız var, Peygamberine karşı aleyhisselatu vesselam hayâmız var, yaşça büyük olanlara hayâmız var, bize ilim öğretenlere hayâmız var. Efendimiz aleyhisselamın amcasının oğlu İbni Abbas radiyallahu anhuma ümmetin okyanusu, ilim okyanusu. Bir de Hazreti Zeyd var radiyallahu anh Zeyd de Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem in sevdiği sahabeden birisi. Ama Zeyd büyük âlim. Zeyd büyük âlim. Kur'anı toplayan büyük kadrodan bir tanesi. Yani Efendimiz'den sonra aleyhisselamdan sonra Kur'an'ı Kerim'i bir kitap haline getirme ile ilgili komisyonun başına getirilmiş demek ki Ömer'den daha çok Kur'an biliyordu. Hazreti Ali'den daha fazla Kur'an biliyordu demek ki. Allah hepsinden razı olsun.

Bir gün Hazreti Zeyd radiyallahu anh atına binecek. Üzengisine ayağı yetişmiyor üzengi nedir? Atın karnına doğru konan basamak gibi bir şey. Ayağını ona basıyorsun ata zıplıyorsun. Ayağına bir türlü basamıyor İbni Abbas da delikanlı biri oradan geçiyor. Biri amca çocuğu Efendimiz'in amcasının oğlu öbürü de Kur'an sekreteri. Ashabı Kiram'ın en büyük Kur'an âlimi. Allah Teâlâ hepsinden razı olsun.

Şimdi gelmiş Hazreti İbni Abbas yardım etmeye çalışıyor. O da böyle elini uzatmış üzengiye gitmiş "lütfen lütfen lütfen sen zahmet etme zahmet etme" buyurmuş. Peygamberin amcasının oğlu uşak gibi ata bindirmeye çalışıyor demiş ki "öyle değil öyle değil biz âlimlere hürmet etmekle emrolunduk" demiş. Âlim dediği kim? Daha önce peygamberine kölelik yapmış birisi. Ama Kur'an'da ondan fazla biliyor ya uşaklık yapıyor kapısında. O da inmiş atından "biz de Resulullah'ın soyuna böyle emrolunduk" demiş ellerini öpmüş. Hürmet, edep, saygı, hayâ. Herkes haddini biliyor. Şimdi arkadaşlar, otuz sene medreselerde dizini çürütmüş romatizma olmuş bir âlimle soru sormaya gelmiş birisinin hangisi âlim anlayamıyorsun bunu. Genelde âlimler biraz daha sakalları uzun gibi oluyor işte oradan belli oluyor eğer sakallı âlimse.

İlme hürmet diye bir şey yok. "Hoca Selamünaleyküm aleykum. Valla başkasına da sordum ama sana da bir sorayım" Napiyorsun sen ya, napiyorsun ya? Napiyorsun bırak o adamı onun kafasındaki Kur'an'a hürmet et. Biz âlimlerimize hürmet ederiz. İşte İbni Abbas'ın yaptığı işte Hazreti Zeyd'in yaptığı. Biz edep ümmetiyiz, hayâ ümmetiyiz. Günahlarımızdan utanırız yanlış işlerden utanırız bu utanmaya Allah sevap yazıyor. Bunu imanımızı canlı tuttuğumuz gibi algılıyor Allah Teâlâ.

Kardeşler bütün dünya fısıki fücür içerisinde edepsizlik içerisinde yüzüyor olabilir, bir hayâlı insan kaldıysa o biziz inşaallah. Allah bu hayâ ile bu genç kızların hayâsı kadar hayâ eden peygamberin hayâsı ile yaşamayı hepimize nasip etsin.

Ve sallallahu ve selleme âla seyyidina Muhammed ve ala alihi ve sahbihi ecmaîn velhamdüli'llahi
Rabbi'l âlemin. El-Fatiha.